

Gemeente Apeldoorn

Adviesrapport

Voor de gegevensdeling tussen de gemeenten: Apeldoorn, Epe en Heerde met het werkbedrijf Lucrato

Versie:	1.0
Datum:	14 november 2019
Auteur:	Kelvin Moenis
Meegewerkt:	Theo Timmermans

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. De opdracht	2
3. Uitvoering van de opdracht.....	2
3.1 Welke (persoons)gegevens delen deelnemende Gemeenten met Lucrato en waarom zijn deze noodzakelijk voor de uitvoering van de taak van Lucrato?	2
3.1.1 Welke persoonsgegevens worden door Lucrato en de deelnemers verwerkt	3
3.1.2 Bij veranderingen/mutaties (wijzigingen in gegevens) en hoe mogen deze gedeeld worden: Dagelijks? en alle data (dus ook al de bekende gegevens) indien het technisch niet mogelijk blijkt om alleen de mutaties te delen.	6
3.2 Welke (persoons)gegevens delen Lucrato en deelnemende Gemeenten vanuit de signalen (maatregelwaardig gedrag, fraude vermoeden, werk gevonden etc.)	6
3.3 Aanvullende tekst in de GR	6
3.3.1 Voorbeeld tekst	7
4. Conclusie/advies.....	8

1. Inleiding

Met de komst van de Gemeenschappelijke Regeling Lucrato in 2017, zijn de gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde (hierna: de deelnemers), een bedrijfsvoeringsorganisatie aangegaan. Deze bedrijfsvoeringsorganisatie draagt de naam: 'Werkbedrijf Lucrato' en is opgericht om de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers, op het gebied van arbeidsparticipatie en re-integratie, te behartigen. Lucrato zal de inwoners begeleiden, welke een arbeidsbemiddelingstraject hebben van minder dan een jaar. Om de belangen van deze groep mensen te behartigen willen Lucrato en de deelnemers, reeds verzamelde persoonsgegevens van deze groep met elkaar delen.

2. De opdracht

Mij is het volgende gevraagd vanuit de gemeente Apeldoorn:

Beschrijf en onderbouw (op regelniveau) vanuit de taak en doelstelling die gemeenten en Lucrato hebben de noodzaak van gegevensdeling (welke gegevens worden waarom en hoe gedeeld) en onderbouw dat juridisch vanuit Wetgeving (PW & AVG).

1. Welke (persoons)gegevens delen deelnemende gemeenten met Lucrato en waarom zijn deze noodzakelijk voor de uitvoering van de taak van Lucrato?
  - a. Bij eerste overdracht (nieuwe kandidaten)
  - b. Bij veranderingen/mutaties (wijzigingen in gegevens) en hoe mogen deze gedeeld worden: Dagelijks? en alle data (dus ook al de bekende gegevens) indien het technisch niet mogelijk blijkt om alleen de mutaties te delen.
2. Welke (persoons)gegevens delen Lucrato en deelnemende Gemeenten vanuit de signalen (maatregelwaardig gedrag, fraude vermoeden, werk gevonden etc.)
3. Uit de toelichtende gesprekken en e-mail is naar voren gekomen, dat van mij een zo concreet mogelijke woordelijke onderbouwing per persoonsgegeven wordt verwacht en of deze wel of niet verwerkt mag worden.
4. Daarnaast is mij een concept GR-tekst opgestuurd, met daarbij de vraag om, waar nodig, concrete tekstvoorstellen/ artikelen hierin op te nemen.
5. Tot slot is mij verzocht om aan te geven of er nog een verdere publicatieplicht is.

3. Uitvoering van de opdracht

Hieronder vindt u, stapsgewijs, de uitvoering van de hierboven omschreven opdracht. Allereerst heb ik uiteengezet met welk doel Lucrato en de deelnemers persoonsgegevens verwerken en op basis van welke rechtsgrondslag. Vervolgens heb ik, van de gemeente Apeldoorn, een lijst gekregen met welke persoonsgegevens worden verwerkt. Ik heb voor elk van deze persoonsgegevens beschreven of deze noodzakelijk/proportioneel zijn om het beoogde doel te bereiken. Daarna ben ik kort ingegaan op de overige aan mij gevraagde punten.

3.1 Welke (persoons)gegevens delen deelnemende Gemeenten met Lucrato en waarom zijn deze noodzakelijk voor de uitvoering van de taak van Lucrato?

Voordat we toekomen aan de vraag, of de te verwerken persoonsgegevens ook daadwerkelijk noodzakelijk zijn om het te verwezenlijken doel te bereiken, dient eerst kort in te gaan op het te

verwezenlijken doel én of dit doel ook gerechtvaardigd is. (Op het vereiste: dat het doel ook uitdrukkelijk omschreven moet zijn, zal ik later in dit rapport op terugkomen.)

De verwerkingen tussen Lucrato en de deelnemers vinden allemaal plaats met betrekking tot hetzelfde doel: het uitvoeren van de Participatiewet en de Wet sociale werkvoorziening. Dit doel van de verwerking is voor beide partijen terug te vinden in de rechtsgrondslag: “Noodzakelijk voor een taak in het algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag”. Oftewel, op grond van artikel 6, lid 1, onderdeel e, van de AVG. Voor de deelnemers volgt dat zij deze taak op zich hebben gekregen op grond van artikel 7 WPW en derhalve kunnen zij zich met succes op deze rechtsgrondslag beroepen. Nu is het zo dat in beginsel Lucrato zich niet op deze grondslag mag beroepen. Dit omdat de verwerking in deze gevallen altijd gebaseerd moet zijn op een bij wet opgedragen taak van algemeen belang. Nu heeft het college deze taak opgedragen gekregen, zoals ik hierboven reeds heb benoemd, op grond van artikel 7, lid 1 PW, alleen Lucrato heeft dit in beginsel niet opgedragen gekregen. Echter, op basis van de artikel 7, lid 1 juncto lid 4, van de Participatiewet, mag het college deze bevoegdheid delegeren. De deelnemers hebben deze bevoegdheid gedelegeerd door middel van de GR. Derhalve mag Lucrato zich, op grond van artikel 7, lid 1 juncto lid 4 juncto de GR, wel op deze rechtsgrondslag beroepen. Om deze reden zouden de verwerkingen van de persoonsgegevens in beginsel rechtmatig zijn. Hieronder zal ik toelichten, per persoonsgegeven, of de verwerking ook proportioneel is én of deze verwerkt mag worden.

3.1.1 Welke persoonsgegevens worden door Lucrato en de deelnemers verwerkt

- NAW gegevens (naam, adres en woonplaats):
Dit zijn eigenlijk de meest standaard vorm van persoonsgegevens. Deze gegevens hebben de deelnemers en Lucrato nodig in verband met de correspondentie met betrokkenen. Daarnaast hebben zij deze gegevens ook nodig om vast te stellen of een inwoner ook daadwerkelijk in de deelnemende gemeenten woonachtig is.
- Geslacht:
Dit is in beginsel niet noodzakelijk/proportioneel om het te verwezenlijken doel te bereiken. Het zou wel noodzakelijk kunnen zijn in het geval dat Lucrato een werkplek heeft gevonden waar bijvoorbeeld ‘zware’ fysieke arbeid dient te worden verricht en dit werk over het algemeen niet door vrouwen kan worden uitgevoerd. In dat geval zou het wel noodzakelijk zijn om te weten of het een man of vrouw betreft. Echter, gezien het feit dat juist mensen gere-integreerd moeten worden welke fysiek (nog) niet 100% zijn, lijkt dit voorbeeld me niet veel voorkomen. Wel kan de verwerkingsverantwoordelijke dit noodzakelijk achten in verband met een juiste adressering. Kortom, of het noodzakelijk is dat het geslacht als persoonsgegeven wordt verwerkt, hangt af van de omstandigheden van het geval. Om deze reden adviseer ik dan ook terughoudendheid met het delen van dit gegeven en derhalve niet standaard te overleggen.
- (Mobiele) Telefoonnummer:
Ik begrijp dat het allereerst noodzakelijk lijkt om de correspondentie tussen de betrokkenen en de verwerkingsverantwoordelijken te vergemakkelijken, alleen is dit niet noodzakelijk met het te verwezenlijken doel. Immers, er kan ook gecorrespondeerd worden per brief. Nu is het natuurlijk ook mogelijk dat de betrokkene in het telefoonboek vermeld staat of zelf aan heeft gegeven graag telefonisch contact te hebben. Er kan dan worden gevraagd of belanghebbende er geen bezwaar tegen heeft dat de deelnemers (en/of Lucrato) het

telefoonnummer opslaat, om verdere communicatie te vergemakkelijken. Hierbij moet wel worden aangegeven dat belanghebbende zijn toestemming, om zijn telefoonnummer op te slaan in verband met vergemakkelijkte communicatie, altijd mag intrekken.

- E-mailadres;
Hier geldt eigenlijk hetzelfde verhaal als bij het 'kopje': (Mobiele) Telefoonnummer.
- Gemeentecode;
Niet noodzakelijk, aangezien uit de NAW gegevens reeds volgt uit welke gemeente de betrokkene komt.
- Clientnummer;
Dit betreft eigenlijk een pseudoniem voor de gegevens van een betrokkene en is daarmee dan ook een persoonsgegeven. Immers, er kan een koppeling tot stand worden gebracht tussen de gepseudonimiseerde gegevens en de identificerende gegevens. Wel is dit een goede maatregel om de persoonsgegevens van betrokkenen/cliënten, te beschermen. Hierdoor is het voor buitenstaanders namelijk niet zichtbaar wie de cliënt is waar de gegevens op van toepassing zijn. Derhalve raad ik sterk aan om, te werken met cliëntnummers.
- Partner van de cliënt;
Noodzakelijk om te weten in verband met de hoogte van de uitkering en de vervolgstappen in het arbeidsbemiddelingstraject. Met andere woorden, noodzakelijk in verband met het te verwezenlijken doel.
- Datum Mutatie;
Noodzakelijk om te weten wanneer een bepaalde wijziging heeft plaatsgevonden. Zodat te achterhalen valt, in het geval van overlappende mutaties, wat de chronologische volgorde is.
- Geboortedatum;
Het is niet noodzakelijk/het is niet proportioneel om iemands geboortedatum te verwerken om dit doel te verwezenlijken. Immers, een functie mag niet worden verleend op basis van leeftijd. Nu kan het, bij sommige functies, wel weer noodzakelijk zijn om de leeftijd van een bepaalde betrokkene te weten. Hierbij haal ik nogmaals het voorbeeld aan welke ook bij het persoonsgegeven: 'geslacht', wordt genoemd. Kortom, of het noodzakelijk is dat de geboortedatum als persoonsgegeven wordt verwerkt, hangt af van de omstandigheden van het geval. Om deze reden adviseer ik dan ook terughoudendheid met het delen van dit gegeven en derhalve niet standaard te overleggen.
- Regeling;
Het is noodzakelijk dat Lucrato weet onder welke regeling de betrokkene valt.
- Consulent;
Voor de re-integratie is het niet direct van belang welke consulent een betrokkene behandelt dan wel te woord heeft gestaan. Tenzij, slechts één persoon de specifieke situatie weet van een betrokkene, is dit niet noodzakelijk om onderling te delen/ te overleggen.

- Statushouder:
Uit mijn gesprek met de gemeente Apeldoorn heb ik begrepen dat dit noodzakelijk is voor Lucrato om te weten, in verband met het type werk van de re-integratie. Derhalve is dit dan ook noodzakelijk om te delen.
- Participatieladder treden.
Noodzakelijk om te weten in verband met het te verwezenlijken doel.

Daarnaast is gebleken dat er ook bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt. Het betreft hier de volgende gegevens: Arbeidsvermogen, BSN, land van herkomst en nationaliteit. Bijzondere persoonsgegevens mogen in de regel niet worden verwerkt, tenzij er een uitzondering van toepassing is. Ik zal nu (kort weergegeven) aangeven welk van hierboven genoemde bijzondere persoonsgegeven wel of niet verwerkt mogen worden:

- Arbeidsvermogen (persoonsgegevens betrekking hebbende op iemands gezondheid);
Het verbod op verwerking is bij dit soort persoonsgegevens niet van toepassing indien deze gegevens worden verwerkt door bestuursorganen, pensioenfondsen, werkgevers of instellingen die ten behoeve van de betrokkene werkzaam zijn. Het begeleiden of re-integreren van werknemers of uitkeringsgerechtigden, in verband met ziekte of arbeidsongeschiktheid, valt, op grond van artikel 30, lid 1, onderdeel b, van de UAVG, onder een dergelijk noodzakelijke verwerking. Derhalve is het verbod niet van toepassing op het persoonsgegeven: arbeidsvermogen, en mag deze worden verwerkt.
- Land van herkomst en nationaliteit (persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst blijkt);
Ik heb tijdens mijn eerste gesprek met de gemeente Apeldoorn, gevraagd op welke grond deze gegevens worden verwerkt. Uit het antwoord van de gemeente Apeldoorn, kwam niet naar voren dat de uitzondering op dit verbod van toepassing is. Derhalve mogen deze gegevens niet worden verwerkt op basis van artikel 25, van de UAVG.
- BSN
Mag slechts worden gebruikt ter uitvoering van de betreffende wet of voor de doelen die bij wet zijn bepaald. Uit artikel 68 Participatiewet volgt dat gemeenten en instanties, indien bevoegd, het BSN mogen verwerken. Uit de tot mij ter beschikking staande gegevens kan ik onvoldoende opmaken of deze bevoegdheid hier ook van toepassing is. Echter, aangezien het BSN ook niet direct noodzakelijk is voor het doel van de verwerking, adviseer ik om deze niet te verwerken. Zeker indien er ook al reeds gebruik wordt gemaakt van cliëntnummers.

Ter aanvulling:

Het is van belang om in het oog te houden dat Lucrato, op grond van de noodzakelijkheid in het algemeen belang, deze gegevens ook direct had mogen opvragen bij de betrokkene. De betrokkene zou dan ook verplicht zijn geweest om deze gegevens te overleggen. Om deze reden mag Lucrato dan ook de (noodzakelijke) gegevens rechtstreeks opvragen bij de gemeente, zonder toestemming van de betrokkene. Wel dienen hierover duidelijke afspraken te worden gemaakt, met betrekking tot de rechten van betrokkenen. Hier zal ik later verder op ingaan.

3.1.2 Bij veranderingen/mutaties (wijzigingen in gegevens) en hoe mogen deze gedeeld worden: Dagelijks? en alle data (dus ook al de bekende gegevens) indien het technisch niet mogelijk blijkt om alleen de mutaties te delen.

Indien er wijzigingen plaatsvinden in de hierboven aangeduide noodzakelijke gegevens, is het ook noodzakelijk om deze wijzigingen te verwerken. In het geval dat het technisch niet mogelijk blijkt om alleen de mutaties te delen en daarmee alle gegevens opnieuw worden gedeeld. Dan dienen de oorspronkelijke gegevens te worden vernietigd. Immers, de gegevens staan reeds ook in de mutatie en het is niet proportioneel om dezelfde gegevens in meervoud op te slaan.

3.2 Welke (persoons)gegevens delen Lucrato en deelnemende Gemeenten vanuit de signalen (maatregelwaardig gedrag, fraude vermoeden, werk gevonden etc.)

Wat opvalt uit het excel bestand met de naam: 'consequenties niet delen van informatie tussen AI en Lucrato', valt ten eerste op dat telkens hetzelfde rijtje persoonsgegevens wordt gedeeld. Te weten: BSN en naam of; NAW en geboortedatum. Nu is dit, aangezien er ook clientnummers worden gebruikt, niet noodzakelijk om nogmaals te delen/verwerken. Wel kunnen de bepaalde signalen, maatregelwaardig gedrag, fraude vermoedens etc. met betrekking tot een cliënt gedeeld worden. Dit omdat deze gegevens nog steeds vallen binnen het te verwezenlijken doel. Indien de gegevens worden gedeeld met derden in verband met een wettelijke verplichting, zoals bijvoorbeeld de sociale recherche, dan dient de betrokkene hiervan op de hoogte worden gesteld op het moment dat deze worden gedeeld. Let op: dit betreft geen toestemmingsvraag, slechts een notificatie.

3.3 Aanvullende tekst in de GR

Om te kunnen weten wat voor soort overeenkomst er tussen de deelnemers en Lucrato dient te komen, is het noodzakelijk om de relatie tussen beide partijen te definiëren. Met andere woorden, er dient te worden getoetst of de deelnemers en Lucrato moeten worden gezien als:

- verwerkingsverantwoordelijke en verwerker;
- verwerkingsverantwoordelijke met intern gezag over Lucrato of;
- Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken.

Uit de GR volgt dat het bestuur van Lucrato bestaat uit leden van het college van de deelnemers. Ondanks dat deze bestuurders feitelijk worden betaald door de gemeente, kan Lucrato worden gezien als een zelfstandige entiteit. Dit omdat deze bestuurders verantwoording af dienen te leggen richting de Raad en niet aan het college. Waardoor Lucrato niet onder het gezag valt van het college. Vervolgens dient te worden vastgesteld of Lucrato kan worden gezien als een verwerker of als een verwerkingsverantwoordelijke.

Uit de dienstverleningsovereenkomst volgt dat Lucrato in opdracht werkt van de deelnemers. Waardoor het doet vermoeden dat Lucrato dient te worden gezien als een 'verwerker' op grond van de AVG. Echter, uit de dienstverleningsovereenkomst volgt dat Lucrato zelf de doel en middelen mag bepalen voor de concrete invulling van haar taken. Met andere woorden, Lucrato kan zelf invloed uit oefenen over de verwerking van de persoonsgegevens. Derhalve dient Lucrato te worden gezien als een verwerkingsverantwoordelijke en niet als een verwerker, in het licht van de AVG. Omdat Lucrato, net als de deelnemers, dient te worden gezien als een verwerkingsverantwoordelijke, is er sprake van 'Gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken'. Bij gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken is het noodzakelijk dat er een overeenkomst wordt opgesteld waaruit duidelijk en in heldere taal uit blijkt waar ieders verantwoordelijkheid ligt. In deze overeenkomst bepalen beide partijen gezamenlijk de doelen en middelen van de verwerkingen. Met andere woorden, partijen geven beide

aan in deze overeenkomst voor welk doel zij de persoonsgegevens zullen verwerken. Het is met name in deze overeenkomst van belang dat voor betrokkenen duidelijk wordt bij wie de betrokkenen terecht kunnen en wie de betrokkenen informeert over hun rechten. Deze afspraken dienen vervolgens aan de betrokkenen beschikbaar te worden gesteld.

Aangezien deze overeenkomst vormvrij is, adviseer ik om deze overeenkomst op te nemen in de GR. Voor wat betreft welke gegevens precies verwerkt worden en bijvoorbeeld of deze gegevens worden verwerkt met derden, adviseer ik om dit op de website te publiceren of in de vorm van een bijlage. Dit is vooral in de praktijk veel wenselijker, aangezien u dan niet bij iedere wijziging de regeling opnieuw hoeft op te stellen.

3.3 Voorbeeld teksten

Hieronder vindt u enige voorbeeldteksten welke eventueel opgenomen zouden kunnen worden in de GR. Uit deze teksten volgt duidelijk wie welke verantwoordelijkheid draagt en waar betrokkenen hun rechten kunnen uitoefenen. Let op: dit is geen vereiste om in de GR te plaatsen. Immers, de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijke overeenkomst is vormvrij. Dit zou eventueel ook in een later stadium in een convenant gepubliceerd kunnen worden. Wat wel vereist is, is dat duidelijk naar voren komt waar de verantwoordelijkheid van de ene verwerkingsverantwoordelijke stopt en waar de verantwoordelijkheid van de ander begint. Dit is noodzakelijk zodat de betrokkene weet waar hij zijn rechten kan uitoefenen.

Gezamenlijk verwerkingsverantwoordelijkheidsovereenkomst

Artikel ?? Gezamenlijk verwerkingsverantwoordelijkheidsovereenkomst

- 1. De deelnemers en Lucrato zijn gezamenlijk verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van de persoonsgegevens van de betrokkene.*
- 2. Zowel de deelnemers als Lucrato zullen uw persoonsgegevens slechts verwerken, voor de verwerkingsdoeleinden en voor welk deel zij zelf verantwoordelijk zijn.*
- 3. Wanneer de deelnemers of Lucrato een verzoek van een betrokkene ontvangen ten aanzien van het uitoefenen van zijn of haar rechten, zullen partijen voor het deel waar zij verantwoordelijk voor zijn, zorgen dat de betrokkene zijn of haar rechten effectief kan uitoefenen. Deze rechten bestaan uit een verzoek om inzage, correctie, aanvulling, verwijdering of afscherming, bezwaar maken tegen de verwerking van de Persoonsgegevens en een verzoek tot overdraagbaarheid van de eigen Persoonsgegevens.*

Artikel ?? Verantwoording Lucrato

- 1. Lucrato verwerkt u persoonsgegevens slechts ten behoeve van de werkzaamheden als genoemd in artikel 3 en 4.*
- 2. Indien u valt binnen het arbeidsbemiddelingstraject, welke wordt uitgevoerd door Lucrato, dan verzameld Lucrato uw gegevens via de deelnemers.*
- 3. In Bijlage 1 is opgenomen welke persoonsgegevens Lucrato verwerken om het verwerkingsdoel, genoemd in het eerste lid, te verwezenlijken.*

Artikel ?? Verantwoording deelnemers

- 1. De deelnemers verwerken uw persoonsgegevens wanneer deze buiten de werkzaamheden vallen als genoemd in artikel 3 en 4.*

2. *In Bijlage 2 wordt opgenomen welke persoonsgegevens de deelnemers verwerken om het verwerkingsdoel, genoemd in het eerste lid, te verwezenlijken.*

4. Conclusie/advies

De gegevensdeling/verzameling tussen Lucrato en de deelnemers is, op grond van de AVG, mogelijk. Alleen kunnen niet alle persoonsgegevens zomaar worden gedeeld en verwerkt. In mijn overzicht vindt u duidelijk terug welke gegevens wel en niet kunnen worden verwerkt. Daarnaast adviseer ik om of een 'algemene' verwerkingsverantwoordelijke overeenkomst in een artikel te noemen en deze vervolgens in de bijlagen nader toe te lichten of; een uitgebreide verwerkingsovereenkomst als bijlage aan de GR toe te voegen. Deze overeenkomst is, zoals ik hierboven aan heb gegeven, vormvrij. Het belangrijkste van deze overeenkomst is, dat het duidelijk wordt waar de betrokkenen hun rechten kunnen uitoefenen.